

STORTINGET

Innst. 335 L

(2017–2018)

Innstilling til Stortinget
fra helse- og omsorgskomiteen

Prop. 75 L (2017–2018)

Innstilling fra helse- og omsorgskomiteen om Endringer i tobakksskadeloven (ulovlig handel med tobakksvarer mv.)

Til Stortinget

Sammendrag

Helse- og omsorgsdepartementet fremmer i proposisjonen forslag til nødvendige endringer i lov 9. mars 1973 nr. 14 om vern mot tobakksskader (tobakksskadeloven) for gjennomføring i norsk rett av antatt fremtidige internasjonale forpliktelser i protokollen mot ulovlig handel med tobakksvarer og antatt fremtidige EØS-forpliktelser i europaparlaments- og rådsdirektiv 2014/40/EU om produksjon, presentasjon og salg av tobakk og relaterte produkter (tobakksdirektivet) artikkel 15 og 16. Forslagene gjelder tiltak mot ulovlig handel med tobakksvarer, som utgjør en trussel mot folkehelsen og medfører tapte avgiftsinntekter for myndighetene.

Ulovlig handel undergraver den politikken myndighetene fører for å forebygge tobakksskader, forårsaker betydelige tap i statlige avgiftsinntekter, og bidrar samtidig til finansiering av grenseoverskridende kriminell virksomhet. Hovedformålet med det internasjonale arbeidet mot ulovlig handel, og med det foreliggende lovforslaget, er å forhindre dette.

Protokollen og direktivet inneholder tre hovedtiltak. For det første krever protokollen art. 6 at det enten opprettes en bevillingsordning for produksjon, import og eksport av tobakksvarer eller at slik virksomhet forbys. For det andre har både protokollen art. 8 og direkti-

vet art. 15 krav til etablering av et sporingssystem for tobakksvarer, som skal sikre bedre kontroll med omsetningskjeden og forhindre at lovlig fremstilte tobakksvarer tar veien inn i ulovlige kanaler. Det tredje tiltaket er krav til et sikkerhetsmerke på tobakkspakkene, jf. direktivet art. 16. Merket skal forhindre omsetning av forfalskede tobakksvarer.

Forpliktelsene i protokollen og direktivet art. 15 og 16 gjelder tobakksvarer og produksjonsutstyr. Elektroniske sigaretter defineres ikke som en tobakksvare, verken etter protokollen eller direktivet, og faller utenfor reguleringen.

Departementet fremmet 6. april 2018 Prop. 60 L (2017–2018) Endringer i alkoholloven, atomenergi-loven, folkehelseloven, legemiddeloven, lov om medisinsk utstyr, strålevernloven og tobakksskadeloven mv. (overtredelsesgebyr mv.), hvor det ble foreslått ny § 36 a om overtredelsesgebyr, endringer i § 37 om klage, endringer i § 43 om beslag og destruksjon og ny § 46 om ikrafttredelse. I proposisjonen her foreslås det en rekke endringer i lovens systematikk. For å sikre en mest mulig helhetlig og samkjørt lovsystematikk, fremmes disse bestemmelsene på nytt i denne lovproposisjonen i oppdaterte versjoner.

Protokollen mot ulovlig handel er en selvstendig avtale under tobakkskonvensjonen. Den ble vedtatt 12. november 2012 og signert av Norge 16. oktober 2013. Ratifikasjon forutsetter at nødvendige lovendringer er vedtatt og at Stortinget har gitt sitt samtykke. Utenriksdepartementet har derfor samtidig lagt fram en samtykkeproposisjon, der det bes om Stortingets samtykke til ratifikasjon av protokollen, jf. Prop. 79 S (2017–2018) Samtykke til ratifikasjon av protokoll mot ulovlig handel med tobakksvarer av 12. november 2012.

I proposisjonen foreslås det lovendringer som vil gjennomføre antatt fremtidige internasjonale forpliktelser. Protokollen er forventet å tre i kraft høsten 2018, og første partsmøte er planlagt i oktober 2018.

Direktiv 2014/40/EU ble vedtatt i EU 3. april 2014, og frist for gjennomføring i nasjonal rett i EU var 20. mai 2016. Direktivets art. 15 og 16 omhandler sporingssystem og sikkerhetskode. Disse to bestemmelsene begynner å gjelde i EU 20. mai 2019 for sigaretter og rulle tobakk, og 20. mai 2024 for øvrige tobakksvarer. Direktivet er foreløpig ikke tatt inn i EØS-avtalen, men vurderes som EØS-relevant og akseptabelt, og prosessen med innlemmelse i EØS-avtalen er påbegynt. Gjennomføring av tobakksdirektivet i norsk rett gjør det nødvendig med lovvedtak, jf. Grunnloven § 26 annet ledd. Vedtaket i EØS-komiteen vil derfor gjøres med forbehold om samtykke fra Stortinget.

I tillegg til direktivet vedtok EU-kommisjonen 15. desember 2017 følgende gjennomføringsrettsakter (uoffisielle norske titler):

- Kommisjonens gjennomføringsforordning om tekniske standarder for etablering av et system for identifisering og sporing av tobakksprodukter
- Kommisjonens delegerede forordning om nøkkelementer for datalagringskontrakter som inngås som ledd i sporingssystemet for tobakksvarer
- Kommisjonens gjennomføringsbeslutning om tekniske standarder for sikkerhetslementer på tobakksvarer

Forordningene er ennå ikke formelt godkjente i EU-systemet.

Gjennomføringsrettsaktene gir utfyllende regler til tobakksdirektivet art. 15 og 16, og departementet tar sikte på å gjennomføre dette regelverket i forskrifter til tobakkskadeloven. Det må påregnes at EU-regelverket de første årene vil være under utvikling og at det derfor vil kunne bli nødvendig med ytterligere lov- eller forskriftsendringer senere.

Protokollen fastsetter i art. 6.1 at det må innføres et forbud mot produksjon, eksport og import av tobakksvarer og utstyr for produksjon av tobakksvarer, med mindre det innføres en bevillingsordning. Departementet foreslår i proposisjonen en bevillingsordning for import, eksport og produksjon av tobakksvarer. Når det gjelder annen befatning med tobakksvarer, som engrossalg, detaljhandel, transport- og agentvirksomhet, fastsetter protokollen i art. 6.2 at partene skal vurdere bevillingsordning. Departementet finner det på nåværende tidspunkt ikke hensiktsmessig med bevillingsordning for slik virksomhet.

I tillegg til ovennevnte forpliktelser fastsetter protokollen i art. 7 at alle bevillingshavere skal pålegges å gjennomføre kundekontroll av sine forretningsforbin-

delsler. Artikkel 9 fastsetter en generell plikt til bokføring av transaksjoner, og en særlig bokføringsplikt for produsenter.

Både i protokollen art. 8 og direktivet art. 15 er det oppstilt krav om opprettelse av et sporingssystem for tobakksvarer. Sporingssystemet innebærer at ansvarlige myndigheter kan spore tobakksvarene fra produksjon via transport, lagring, import og videre til salg. EU-kommisjonen har siden 2014 arbeidet med opprettelse av et felles europeisk sporingssystem for tobakksvarer. Systemet er nærmere beskrevet i en gjennomføringsforordning.

Sporingen baserer seg på at produsenter og importører blir pålagt å merke tobakkspakningene med et identifikasjonsmerke utstedt av nasjonal ansvarlig myndighet, eller uavhengig tredjepart på vegne av nasjonal ansvarlig myndighet. Videre blir produsenter og importører pålagt å inngå avtale med uavhengig tredjepart om lagring av data om blant annet tobakksvaren, produksjonssted, produksjonstidspunkt og forsendelsesrute fram til detaljist. Nasjonale myndigheter og EU-kommisjonen skal sikres innsyn i lagrede data via et brukergrensesnitt.

Direktivet fastsetter i art. 16 at tobakksvarer skal sikkerhetsmerkes. Sikkerhetsmerket skal forhindre forfalskning av tobakksvarer. Krav om sikkerhetsmerking og foreslåtte lovendringer er nærmere beskrevet i proposisjonen.

For øvrig omtaler proposisjonen følgende:

- Forslag til reaksjoner ved overtredelser av de nye forpliktelsene i loven, nærmere bestemt retting, tvangsmulkt og inndragning.
- Forslag til hjemler for informasjonsutveksling mellom ulike nasjonale og internasjonale myndighetsorganer.
- Forslagenes anvendelse på Svalbard.
- Forslag om at myndighetenes kostnader med bevilingsordningen og systemene for sporing og sikkerhetsmerking skal finansieres ved søknadsgebyr og sektoravgift, som belastes tobakksindustrien.
- Forslag til utvidelse av tobakkskadelovens beslags- og destruksjonshjemmel, slik at denne også omfatter ulovlige produkter i omløp.
- Økonomiske og administrative konsekvenser av lovforslagene.

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Elise Bjørnebekk-Waagen, Tore Hagebakken, Ingvild Kjerkol, Tuva Moflag og Tellef Inge Mørland, fra Høyre, Torill Eidsheim, Astrid Nøklebye Heiberg, Erlend Larsen og Sveinung Stensland, fra Frem-

skrittspartiet, Bård Hoksrud og Sylvi Listhaug, fra Senterpartiet, Kjersti Toppe, fra Sosialistisk Venstreparti, Sheida Sangtarash, fra Venstre, Carl-Erik Grimstad, og fra Kristelig Folkeparti, lederen Olaug V. Bollestad, viser til at Norge gjennom sin tilslutning til tobakksdirektivet i art. 6 er forpliktet til å vedta enten et forbud mot, eller en bevillingsordning for produksjon, eksport eller import av tobakksvarer.

Komiteen viser til at tobakk fremdeles er et lovlig, men svært regulert produkt. Komiteen støtter Helse- og omsorgsdepartementets vurdering om at det er hensiktsmessig å opprette en bevillingsordning for produksjon av tobakksvarer og utstyr til tobakksproduksjon. Komiteen påpeker at dette ikke vil gjelde for e-sigaretter og andre nikotinprodukter som ikke er omfattet av tobakksdirektivet.

Komiteen stiller seg også bak en lovregulert bevillingsordning for import og eksport av tobakksvarer, i tråd med de prinsipper departementet skisserer.

Komiteen er enig i at man med hensyn til folkehelsen og kriminalitetsbekjempelse ikke skal gi automatisk bevilling ved oversittelse av behandlingsfristen. Ved vurdering av slike bevillinger mener komiteen det er riktig å se hen til overtredelser av toll-, skatte- og avgiftsregelverk. Tobakksregisteret er også en egnet kilde til informasjon for relevante tilsynsmyndigheter.

Komiteen mener det er riktig med samme krav til vandel for denne virksomheten som i bevillingsordningene på alkoholområdet.

Komiteen deler departementets vurdering av at Norge ikke har anledning til å gjøre unntak for sporingsystem for tobakksvarer, og mener et sporingsystem vil være viktig for å identifisere illegalt innførte varer i omsetningskjeden.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Kristelig Folkeparti merker seg at det av høringsrunden fremgår at Kreftforeningen, Kreftregisteret, Den norske legeförening og Helsedirektoratet vil ha forbud mot produksjon av tobakksvarer i Norge. Norges arktiske universitet (UiT) og Nasjonalföreningen for folkehelsen mener også det ikke er ønskelig å åpne for tobakksproduksjon i Norge.

Komiteens tilråding

Komiteens tilråding fremmes av en enstemmig komité.

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til proposisjonen og råder Stortinget til å gjøre følgende

vedtak til lov

om endringer i tobakkskadeloven (ulovlig handel med tobakksvarer mv.)

I

I lov 9. mars 1973 nr. 14 om vern mot tobakkskader gjøres følgende endringer:

Nåværende § 10 blir § 7.

Kapittel 3 skal lyde:

Kapittel 3. *Bevilling for import, eksport og produksjon av tobakksvarer mv.*

§ 8 Bevillingsplikt

Import, eksport og produksjon av tobakksvarer og utstyr for tobakksproduksjon er forbudt uten bevilling. Bevilling gis til den juridiske enhet som har den økonomiske interessen i og ansvaret for virksomheten.

Privatpersoner kan uten bevilling innføre tobakksvarer til personlig bruk.

Departementet kan i forskrift gi nærmere bestemmelser om innførsel, utførsel og produksjon av tobakksvarer og produksjonsutstyr.

§ 9 Krav til bevillingssøknaden

Søkeren skal sammen med bevillingssøknaden fremlegge en uttømmende og utvidet politiattest for personer som nevnt i § 11, jf. politiregisterloven § 41. Attesten avgrenses til å omfatte overtredelser av tobakkskadeloven, alkoholloven, varemerkeloven, designloven, tolloven, skatte-, avgifts- og regnskapslovgivningen, samt overtredelser av straffeloven 1902 kapittel 24, 25, 26, 27 og 31 og straffeloven 2005 kapittel 27, 30 og 31.

Departementet kan i forskrift gi nærmere bestemmelser om hvilke krav som skal stilles til søknaden, herunder hvilken dokumentasjon som skal fremlegges.

§ 10 Saksbehandlingsregler

Bevilling etter § 8 gis av Helsedirektoratet.

Helsedirektoratet skal ta stilling til bevillingssøknaden så raskt som mulig og senest innen fire måneder for søknader om bevilling for produksjon og eksport, og senest innen 30 dager for søknader om bevilling for import. Fristen kan forlenges én gang dersom sakens kompleksitet gjør det nødvendig. Fristforlengelsen skal begrunnes, og den skal meddeles søkeren før den opprinnelige fristen er ute. Bevilling anses ikke for gitt selv om saksbehandlingstiden er utløpt.

Helsedirektoratet kan pålegge søkeren å dokumentere de opplysningene som er nødvendige for å kunne ta stilling til om kravet i § 11 er oppfylt.

Før søknaden avgjøres skal det innhentes uttalelse fra toll- og skattemyndighetene.

Fornytt vandelskontroll kan foretas i samsvar med politiregisterloven § 43.

Departementet kan i forskrift gi nærmere saksbehandlingsregler. Departementet kan i forskrift også gi utfyllende bestemmelser om dokumentasjonskravet i tredje ledd.

§ 11 Krav til vandel

Bevillingshaver og personer som har vesentlig innflytelse på virksomheten, må ha utvist uklanderlig vandel med hensyn til lovgivningen nevnt i § 9 første ledd.

Person som eier en vesentlig del av virksomheten eller et selskap som driver virksomheten, som oppbeholder en vesentlig del av dens avkastning, eller som i kraft av sin stilling som leder har vesentlig innflytelse på den, anses alltid for å ha vesentlig innflytelse på virksomheten.

I vurderingen av om en person har vesentlig innflytelse på virksomheten, kan det også tas hensyn til personens nærstående innflytelse på virksomheten. Med nærstående menes:

- ektefelle eller person som vedkommende bor sammen med i ekteskapslignende forhold,
- slektninger i rett oppstigende eller nedstigende linje, samt søsken
- ektefelle til eller person som bor sammen med person som nevnt i bokstav b i ekteskapslignende forhold.

Departementet kan i forskrift gi nærmere bestemmelser om innholdet i og dokumentasjon av vandelskravene.

§ 12 Overdragelse, død og konkurs

Bevillingen faller bort ved overdragelse av virksomheten. Det samme gjelder ved overdragelse av alle eller en dominerende andel av aksjene eller andelene i et selskap som eier slik virksomhet. Virksomheten kan likevel fortsette på den tidligere bevilling i inntil tre måneder, så fremt bevillingsmyndigheten er underrettet om dette og det søkes om ny bevilling innen 30 dager etter overdragelsen. Dersom søknad om ny bevilling ikke er endelig avgjort av Helsedirektoratet innen saksbehandlingsfristen i § 10 annet ledd, kan Helsedirektoratet gi tillatelse til at det drives videre på den tidligere bevillingen i inntil ytterligere en måned.

Bevillingen faller bort ved bevillingshaverens død. Dødsboet kan likevel fortsette virksomheten i henhold til den tidligere bevillingen i tre måneder etter dødsfallet dersom bevillingsmyndigheten underrettes om det, eller innen samme frist overdra tobakksvarer til bevillingshavere etter denne lov.

Bevillingen faller bort ved bevillingshaverens konkurs.

Departementet kan i forskrift gi nærmere bestemmelser om bortfall av bevilling.

§ 13 Opplysnings- og meldeplikt

Toll- og skattemyndighetene plikter uten hinder av taushetsplikt å gi de opplysningene som Helsedirektoratet anser nødvendige for behandlingen av bevillingssaker.

Dersom toll- eller skattemyndighetene avdekker forhold som kan antas å ha vesentlig betydning for bevillingsspørsmålet, plikter de av eget tiltak og uten hinder av taushetsplikt å informere Helsedirektoratet om det.

Departementet kan i forskrift gi nærmere bestemmelser om opplysnings- og meldeplikten.

§ 14 Bevillingshavers varslingsplikt

Bevillingshaver skal varsle myndighetene på forhånd ved

- endring i selskapets stedlige plassering eller ved vesentlige endringer som er relevante for den aktiviteten det er gitt bevilling for
- ethvert oppkjøp eller enhver avhending av produksjonsutstyr

Departementet kan i forskrift gi nærmere bestemmelser om varslingsplikten, og gjøre unntak fra den.

§ 15 Gebyr og avgifter

Helsedirektoratet kan kreve at det på forhånd skal betales et søknadsgebyr for behandlingen av en søknad om bevilling etter § 8.

Bevillingshavere skal betale en årlig avgift for å dekke kostnadene til utvikling og drift av bevillingsregisteret, bevillingsordningen, sporingssystemet og sikkerhetsmerkingen samt tilsynsoppgaver i medhold av bestemmelsene i kapittel 3 og 3A.

Departementet kan i forskrift gi nærmere bestemmelser om satser for og innbetaling av gebyr og avgifter etter denne paragrafen.

§ 16 Destruksjon av produksjonsutstyr

Produsenter av tobakksvarer skal sikre at destruksjon av produksjonsutstyr, eller deler av slikt utstyr, foregår under Helsedirektoratets overvåkning.

Departementet kan i forskrift gi nærmere bestemmelser om slik destruksjon.

§ 16 a Internkontroll

Bevillingshavere skal etablere internkontroll for etterlevelse av forpliktelsene i kapittel 3 og 3A. Internkontrollen skal kunne dokumenteres overfor tilsynsmyndighetene.

Departementet kan i forskrift gi nærmere bestemmelser om internkontroll.

§ 16 b Kundekontroll, markedsovervåkning og rapportering

Bevillingshavere plikter å

- gjennomføre kundekontroll av andre næringsdrivende før og underveis i kundeforholdet, herunder

forvisse seg om at bevillingspliktige har bevilling og at registreringspliktige er registrert,

- b) *overvåke salget til egne næringsdrivende kunder for å sikre at mengden produkter som legges ut i markedet, er i samsvar med etterspørselen etter dette produktet, og*
- c) *rapportere til Helsedirektoratet ved mistanke om at en næringsdrivende kunde har overtrådt bestemmelsene i denne lov.*

Departementet kan i forskrift gi nærmere bestemmelser om kundekontroll, markedsovervåkning og rapportering.

§ 16 c Krav til bokføring

Transaksjoner som er bokført av bevillingshavere i medhold av bokføringsloven, skal på anmodning gjøres tilgjengelig for ansvarlig myndighet for sporingssystemet og bevillingsordningen.

Produsenter av tobakksvarene skal bokføre transaksjoner på en slik måte at det kan redegjøres for innkjøp av samtlige ingredienser som er anvendt i produksjonen av tobakksvarene.

Departementet kan i forskrift gi nærmere bestemmelser om kravet til bokføring og rapportering.

Nytt kapittel 3A skal lyde:

Kapittel 3A. Sporingssystem for og sikkerhetsmerking av tobakksvarene

§ 16 d Krav til unikt identifikasjonsmerke

Det er forbudt å føre inn i Norge, selge eller flytte fra produksjonsanlegg enkeltpakninger eller større enheter av tobakksvarene som ikke er påført et unikt identifikasjonsmerke.

Departementet kan i forskrift gi nærmere bestemmelser om identifikasjonsmerket, herunder hvilken informasjon som skal knyttes til det.

§ 16 e Krav til datalagring hos uavhengig tredjepart

Produsenter, importører og eksportører av tobakksvarene plikter å inngå avtale med uavhengig tredjepart om datalagring av informasjon som skal knyttes til identifikasjonsmerket etter § 16 d. Datalagringsansvarlig må godkjennes av EFTAs overvåkingsorgan. Lagret informasjon skal ikke kunne endres eller slettes av aktører som er involvert i omsetningskjeden med tobakksvarene.

Datalagringsfasiliteten skal være fysisk plassert i EØS-området.

Produsenter av tobakksvarene skal foreslå en ekstern revisor som skal overvåke tredjepartens aktiviteter. Den foreslåtte revisoren skal godkjennes av EFTAs overvåkingsorgan.

Departementet kan i forskrift gi nærmere bestemmelser om sporingssystemet, herunder datalagring og rap-

portering, datalagringsfasiliteter og kravet til uavhengighet.

§ 16 f Tilgang til opplysninger i datalagringsfasiliteter

Produsenter, importører og eksportører plikter å sørge for at uavhengig revisor som nevnt i § 16 e, ansvarlige nasjonale myndigheter i EØS-landene, EFTAs overvåkingsorgan og EU-kommisjonen har tilgang til opplysninger som er lagret i datalagringsfasilitet som nevnt i § 16 e.

Departementet kan i forskrift gi nærmere bestemmelser om tilgang til og behandling av opplysninger som er lagret i datalagringsfasilitet som nevnt i § 16 e.

§ 16 g Krav til registrering av enkeltpakninger

Samtlige enkeltpakninger skal registreres i hvert ledd i omsetningskjeden og ved hver forflytning.

Produsenter av tobakksvarene skal stille til rådighet nødvendig utstyr til registrering, for alle registreringspliktige aktører.

Departementet kan gi forskrift om hvilke aktører som omfattes av registreringsplikten, hvordan registrering skal skje og kravene til registreringsutstyr. Departementet kan gi forskrift om unntak fra bestemmelsene i denne paragrafen.

§ 16 h Krav til sikkerhetsmerke

Det er forbudt å føre inn i Norge, selge eller flytte fra produksjonsanlegg enkeltpakninger med tobakksvarene som ikke er merket med sikkerhetsmerke. Forbudet gjelder ikke privatpersoners innførsel av tobakksvarene til personlig bruk.

Departementet kan gi forskrift om nærmere krav til sikkerhetsmerket, herunder tekniske krav og krav til regelmessig utskiftning, og gjøre unntak fra dem.

Nåværende kapitler 3 til 9 blir kapitler 4 til 9 og nytt kapittel 10.

§ 35 skal lyde:

§ 35 Tilsynsansvar

Helsedirektoratet fører tilsyn med at §§ 6, 8, 11, 12, 14, 15, 16 til 16 h, 19 til 24, 30 til 34, 34 c, 34 d, 36 b og 36 c og forskrifter gitt i medhold av disse bestemmelsene, overholdes. Direktoratet fører tilsyn med kravene i §§ 30 a og 32 når det gjelder tobakksvarene og urtebaserte røykeprodukter.

Statens legemiddelverk fører tilsyn med at §§ 34 a og 34 b og forskrifter gitt i medhold av disse, overholdes. Det samme gjelder kravene om helseadvarsel og produktpresentasjon i § 30 a når det gjelder elektroniske sigaretter og gjenoppfyllingsbeholdere.

Kommunen fører tilsyn med at registrerte salgssteder for tobakksvarene og tobakkssurrogater til forbruker overholder §§ 4, 5, 17 til 24, 30 til 33, 34 a, 34 d, 36 b og 42 og forskrifter gitt i medhold av disse bestemmelsene.

Sysselmannen fører tilsyn etter tredje ledd på Svalbard. Sysselmannen kan delegerer oppgaven til Longyearbyen lokalstyre.

Tilsynsmyndighetene kan når som helst kreve tilgang til registreringspliktiges og bevillingshaveres lokaler og regnskaper, herunder kreve å få nødvendige opplysninger om regnskap og drift fra bevillingshavere. Bevillingshavere plikter uten erstatning eller vederlag å utlevere nødvendige vareprøver til tilsynsmyndigheten.

Tilsynsmyndighetene kan for øvrig foreta slik granskning og besiktigelse som den finner nødvendig for å utføre sine gjøremål etter loven, og gir de pålegg og treffer de vedtak som er nødvendige for gjennomføringen av tilsynet.

Departementet kan i forskrift gi nærmere bestemmelser om tilsyn og om utøvelsen av tilsynet, herunder om at tilsyn med enkelte typer salgssteder skal føres av Helsedirektoratet.

§ 35 a skal lyde:

§ 35 a *Tobakksregister*

Helsedirektoratet forvalter registre over salgssteder, grossister, importører, eksportører og produsenter for tobakksvarer, jf. §§ 4, 6 og 8. Tilsvarende gjelder for salgssteder for tobakksurrogater.

Departementet kan i forskrift gi nærmere bestemmelser om forvaltningen av registrene, herunder om retting og sletting av opplysninger.

§ 36 skal lyde:

§ 36 *Retting og tvangsmulkt*

Finner tilsynsmyndigheten at noen av bestemmelsene nevnt i § 35 er overtrådt, kan den pålegge retting av forholdet. Det skal samtidig settes en frist for rettingen. Tilsynsmyndigheten kan kreve skriftlig bekreftelse fra overtrederen på at det ulovlige forholdet har opphørt.

Samtidig med at pålegg om retting gis, kan tvangsmulkt fastsettes. Mulkten løper fra oversittelse av fristen for retting, og kan fastsettes i form av engangsmulkt eller dagmulkt. Mulkten tilfaller staten.

Dersom tilsynsmyndigheten ved avdekking av en overtredelse av bestemmelser nevnt i § 35 finner særlig grunn til å tro at det vil bli begått nye brudd som ikke kan stanses etter første og annet ledd, kan den på forhånd fastsette at mulkt vil løpe fra det tidspunkt en ny overtredelse tar til. Slik tvangsmulkt kan fastsettes for inntil ett år.

Når særlige grunner taler for det, kan tilsynsmyndigheten helt eller delvis frafalle ilagt tvangsmulkt.

Departementet kan gi forskrifter om fastsettelse, beregning og innkreving av tvangsmulkt.

Ny § 36 a skal lyde:

§ 36 a *Overtredelsesgebyr*

Tilsynsmyndigheten kan ilegge den som overtrer bestemmelser i §§ 4 tredje og fjerde ledd, 5, 6, 17 til 24, 25 før-

ste, annet, tredje og femte ledd, 26, 27, 28 a, 30, 31, 32 første og annet ledd, 33, 34 b, 34 d, 36 b, 37 og 42, overtredelsesgebyr. Det samme gjelder ved overtredelse av forskrifter gitt i medhold av disse bestemmelsene når det er fastsatt i forskrift at overtredelsen kan medføre slik sanksjon.

Fysiske personer kan bare ilegges overtredelsesgebyr for forsettlig eller uaktsomme overtredelser. Foretak kan ilegges overtredelsesgebyr når overtredelsen er begått av noen som har handlet på vegne av foretaket, selv om ingen enkeltperson har utvist skyld.

Departementet kan i forskrift fastsette nærmere bestemmelser om hvilke hensyn det kan eller skal legges vekt på ved vurderingen av om overtredelsesgebyr skal ilegges.

Departementet fastsetter i forskrift bestemmelser om utmåling og betaling av overtredelsesgebyret, herunder om renter og tilleggsgebyr dersom overtredelsesgebyret ikke blir betalt ved forfall.

Adgangen til å ilegge overtredelsesgebyr foreldes etter 2 år. Fristen regnes fra tidspunktet overtredelsen fant sted. Fristen avbrytes ved at tilsynsmyndigheten gir forhåndsvarsel eller fatter vedtak om overtredelsesgebyr. Departementet kan gi nærmere bestemmelser om foreldelse i forskrift, herunder fravike bestemmelsene om foreldelsesfrist og fristavbrudd for særlige typer overtredelser.

Nåværende § 9 blir ny § 36 b.

Ny § 36 c skal lyde:

§ 36 c *Inndragning av bevilling*

Helsedirektoratet kan inndra en bevilling dersom vilkårene i § 11 ikke lenger er oppfylt, eller dersom bevillingshaver ikke oppfyller sine plikter etter denne loven eller bestemmelser gitt i medhold av denne.

En bevilling kan inndras dersom den ikke er benyttet i løpet av det siste året.

Departementet kan i forskrift gi nærmere bestemmelser om avgrensning og utfylling av inndragningsadgangen.

§ 37 skal lyde:

§ 37 *Tilbakekall av registrering, godkjenning og omsetningsforbud*

Tilsynsmyndighetene kan nekte registrering eller godkjenning etter §§ 21 a, 34 a og 34 d, eller trekke denne tilbake dersom virksomheten eller produktet ikke oppfyller kravene i denne lov eller bestemmelser gitt i medhold av den.

Tilsynsmyndighetene kan fastsette omsetningsforbud for enkelte produkter eller produktpartier, dersom de har grunn til å anta at disse ikke oppfyller lovens bestemmelser eller bestemmelser gitt i medhold av denne lov.

Departementet kan i forskrift gi nærmere bestemmelser til gjennomføring og utfylling av første og annet ledd.

§ 37 a skal lyde:

§ 37 a *Klage*

Enkeltvedtak fattet av Helsedirektoratet etter § 36 på grunnlag av overtredelser av §§ 20, 21, 22, 23, 30, 30 a, 31 og 33 eller bestemmelser gitt i medhold til disse, kan påklages til Markedsrådet. Ved behandlingen i Markedsrådet gjelder de saksbehandlingsreglene som er gitt i eller i medhold av markedsføringsloven så langt de passer.

Enkeltvedtak fattet av kommunen etter §§ 36, 36 a og 36 b kan påklages til Fylkesmannen.

Enkeltvedtak fattet av Sysselmannen på Svalbard etter §§ 36, 36 a og 36 b kan påklages til departementet. Hvis sysselmannen har delegert myndighet til Longyearbyen lokalstyre, er Sysselmannen klageinstans for lokalstyrets vedtak.

§ 38 syvende ledd skal lyde:

Departementet kan i forskrift pålegge produsenter og importører å betale gebyrer og avgifter for myndighetenes arbeid med mottak, lagring, håndtering, analyse og offentliggjøring av opplysningene som er omtalt i annet, tredje og sjettede ledd.

§ 40 a nytt annet til fjerde ledd skal lyde:

Opplysninger mottatt i medhold av kapittel 3 og 3A kan uten hinder av lovbestemt taushetsplikt utleveres til ansvarlige myndigheter hos partene til protokollen mot ulovlig handel med tobakksvarer og til sekretariatet til tobakkskonvensjonen.

Opplysninger mottatt i medhold av kapittel 3 og 3A kan uten hinder av lovbestemt taushetsplikt utveksles mellom Helsedirektoratet, politiet, tollmyndighetene og skattemyndighetene.

Departementet kan i forskrift gi nærmere bestemmelser om utlevering av opplysninger som nevnt i første til tredje ledd.

§ 43 overskriften skal lyde:

§ 43 Beslag og destruksjon av ulovlige varer

§ 43 fjerde ledd skal lyde:

Kongen kan i forskrift fastsette bestemmelser om at tobakksvarer, tobakksurrogater og tobakksutstyr som er importert i strid med denne lov med forskrifter, og som er i omløp i Norge, kan beslaglegges og destrueres, og om hvem som kan foreta beslag og destruksjon.

Nåværende fjerde og femte ledd blir femte og nytt sjettede ledd.

Ny § 46 skal lyde:

§ 46 Ikrafttredelse

Loven trer i kraft fra den tid Kongen bestemmer.

II

1. Loven gjelder fra den tid Kongen bestemmer. Kongen kan bestemme at de enkelte bestemmelsene skal tre i kraft til ulik tid.
2. Kongen kan gi overgangsbestemmelser.

Oslo, i helse- og omsorgskomiteen, den 29. mai 2018

Olaug V. Bollestad

leder

Sveinung Stensland

ordfører

